

Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г.

УКАЗ № 71

На основание чл. 101, ал. 3 от Конституцията на Република България

ПОСТАНОВЯВАМ:

Да се обнародва в „Държавен вестник“ Законът за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., приет от 44-то Народно събрание на 20 март 2020 г., повторно приет на 23 март 2020 г.

Издаден в София на 23 март 2020 г.

Президент на Републиката: **Румен Радев**

Подпечатан с държавния печат.

Министър на правосъдието: **Данаил Кирилов**

ЗАКОН
за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г.

Чл. 1. Този закон урежда мерките и действията по време на извънредното положение на територията на Република България.

Чл. 2. Министърът на здравеопазването освен по Закона за здравето може да въвежда и други временни мерки и ограничения, определени в закон.

Чл. 3. За срока от 13 март 2020 г. до отмяната на извънредното положение спират да текат:

1. процесуалните срокове по съдебни, арбитражни и изпълнителни производства, с изключение на сроковете по наказателни производства, по Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест и производства, свързани с мерки за принуда;

2. давностните и други срокове, предвидени в нормативни актове, с изтичането на които се погасяват или прекратяват права или се пораждат задължения за частноправните субекти, с изключение на сроковете по Наказателния кодекс и Закона за административните нарушения и наказания;

3. сроковете за изпълнение на указания, дадени от административен орган на страни или участници в производства, с изключение на производствата по Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове;

4. сроковете по глава пета, раздел I и III, глава осма, раздел V, глава десета и глава дванадесета, раздел I, II и IV от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, с изключение на срока по чл. 38, ал. 1, т. 2 от същия закон;

5. сроковете по чл. 175в, ал. 1 – 3 от Закона за съдебната власт, с изключение на срока по чл. 175в, ал. 1, т. 2 от същия закон.

Чл. 4. Удължават се с един месец от отмяната на извънредното положение:

1. сроковете, определени в закон, извън тези по чл. 3, които изтичат по време на извънредното положение и са свързани с упражняване на права или изпълнение на задължения на частноправни субекти;

2. действието на административните актове, което е ограничено със срок и изтича по време на извънредното положение.

Чл. 5. (1) Спират се всички обявени публични продажни и въводи във владение, обявени от държавните и частните съдебни изпълнители. След отмяна на извънредното положение публичните продажни и въводи във владение се насрочват наново, като не се дължат нови такси и разноски.

(2) Не се налагат запори на банкови сметки на физически лица и на лечебни заведения, запори върху трудови възнаграждения и пенсии, обезпечителни мерки върху медицинска апаратура и оборудване, както и извършването на описи на движими вещи и недвижими имоти, собственост на физически лица, освен за задължения за издръжка, за вреди от непозволено увреждане и за вземания за трудови възнаграждения.

(3) Ограничават се нотариалните производства до неотложни такива при спазване на здравно-хигиенните изисквания. Нотариалната камара осигурява дежурни нотариуси при съотношение най-малко един нотариус на 50 000 жители за съответния район.

Чл. 6. До отмяната на извънредното положение не се прилагат последиците от забава за плащане на задължения на частноправни субекти, включително лихви и неустойки за забава, както и непаричните последици като предсрочна изискуемост, разваляне на договор и изземване на вещи.

Чл. 7. (1) Работодателите и органите по назначаване в зависимост от специфичния характер на работата и възможността за нейното обезпечаване може да възлагат надомна работа или работа от разстояние на работниците и служителите си без тяхно съгласие, освен когато това е невъзможно. Условието и редът за възлагане, изпълнение и контрол се определят със заповед на работодателя или органа по назначаване.

(2) Работодателите и органите по назначаване може да предоставят до една втора от платения годишен отпуск на работника или служителя и без негово съгласие.

Чл. 8. (1) Въведените ограничения за полагане на извънреден труд и за неговата продължителност не се прилагат за работниците и служителите на намалено работно време, които оказват или подпомагат оказването на медицинска помощ, съответно за държавните служители, които по длъжностна характеристика или разпореждане на ръководител подпомагат оказването на медицинска помощ.

(2) Полицейските органи и органите по пожарна безопасност и защита на населението полагат извънреден труд над ограниченията по чл. 187, ал. 7 от Закона за Министерството на вътрешните работи след изрично писмено съгласие на държавния служител. Липсата на съгласие не е основание за търсене на дисциплинарна отговорност.

Чл. 9. Военнослужещите от въоръжените сили при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет, съвместно и/или координирано с други органи може да участват в прилагането на противоепидемични мерки и ограничения на територията на страната, на отделен регион или на контролно-пропускателен пункт.

Чл. 10. Военнослужещите от въоръжените сили имат право да:

1. извършват проверки за установяване самоличност на лице;

2. ограничават придвижването на лице до пристигане на органите на Министерството на вътрешните работи, за което има данни, че е отказало или не изпълнява мерките по чл. 61 и 63 от Закона за здравето, като се съставя двустранен писмен протокол;

3. спират превозни средства до пристигане на органите на Министерството на вътрешните работи;

4. ограничават придвижването на лица и превозни средства на контролно-пропускателен пункт;

5. използват физическа сила и помощни средства само когато това е абсолютно необходимо.

Чл. 11. Със заповед на министъра на отбраната по мотивирано предложение на началника на отбраната срокът на командировката по чл. 71, ал. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България или удълженият срок по чл. 71, ал. 4 от същия закон може да бъде удължен без съгласието на военносслужещия до отмяната на извънредното положение.

Чл. 12. (1) Изискванията за получаване на месечни социални помощи по чл. 2, ал. 4 от Закона за социално подпомагане не се прилагат. По преценка на кметовете на общини, при доказана необходимост, се прилага разпоредбата на чл. 2, ал. 4, т. 1 от Закона за

социално подпомагане в частта относно полагане на общественополезен труд само за осъществяване на дезинфекция при спазване на съответните здравно-хигиенни изисквания.

(2) Изискванията за получаване на месечни семейни помощи по чл. 7, ал. 1, т. 2 – 5 от Закона за семейни помощи за деца не се прилагат.

(3) Срокът на всички месечни семейни помощи, отпуснати на основание чл. 7 и чл. 8е от Закона за семейни помощи за деца, който изтича в периода от 1 февруари 2020 г. до отмяната на извънредното положение, се удължава служебно до края на месеца, в който е отменено извънредното положение.

(4) Сроковете по чл. 8в, ал. 5, чл. 10, ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 1 – 7, ал. 2 и ал. 3 от Закона за семейни помощи за деца, които изтичат в периода от 1 март 2020 г. до отмяната на извънредното положение, се удължават служебно с един месец от отмяната на извънредното положение.

(5) Сроковете на валидност на издадените заповеди за настаняване в специализирани институции и социални услуги в общността от резидентен тип, делегирани от държавата дейности и местни дейности, които изтичат в периода от 1 март 2020 г. до отмяната на извънредното положение, се удължават служебно с един месец от отмяната на извънредното положение.

(6) По време на извънредното положение, както и до три месеца след неговата отмяна, изпълнителният директор на Агенцията за социално подпомагане и кметовете на общини нямат право поради липса на потребители да закриват или да намаляват капацитета на социални услуги, делегирани от държавата дейности и местни дейности, с изключение на специализираните институции за деца.

Чл. 13. (1) Разпоредбите на Закона за обществените поръчки не се прилагат при:

1. закупуване от възложителите на хигиенни материали, дезинфектанти, медицински изделия и лични предпазни средства, необходими за обезпечаване на противоепидемичните мерки;

2. закупуване на медицински изделия, медицинска и лабораторна апаратура, необходими за диагностика и лечение на заразените пациенти, консумативите за тях, както и дейности, свързани с внедряването им;

3. възлагане на дейности по обезвреждане на пестициди и болнични отпадъци съгласно Наредба № 1 за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения (обн., ДВ, бр. 13 от 2015 г.; изм., бр. 102 от 2018 г.).

(2) По искане на изпълнител на обществена поръчка може да бъде предоговорен срокът за изпълнение, но не повече от срока на действие на извънредното положение.

Чл. 14. При закупуване със средства от държавния бюджет чрез бюджета на Министерството на здравеопазването, от бюджета на лечебните заведения по чл. 5 от Закона за лечебните заведения и със средства на лечебните заведения с държавно и/или общинско участие по чл. 9 и 10 от Закона за лечебните заведения на медицински изделия, необходими за обезпечаване на противоепидемичните мерки, както и за лечението и диагностиката на заразените пациенти, не се прилагат изискванията на глава трета, раздел II от Наредбата за условията и реда за съставяне на списък на медицинските изделия по чл. 30а от Закона за медицинските изделия и за определяне на стойността, до която те се заплащат (обн., ДВ, бр. 104 от 2011 г.; изм., бр. 74 от 2013 г., бр. 76 от 2014 г., бр. 35 от 2015 г., бр. 104 от 2018 г. и бр. 27 и 83 от 2019 г.), с изключение на чл. 34, ал. 1, т. 2 от същата наредба.

Чл. 15. Аптеките може да отпускат лекарствени продукти само по рецептурна книжка, без представяне на рецепта съобразно последно вписаните в рецептурната книжка данни за отпуснати лекарствени продукти, при условия и по ред, определени от Националната здравноосигурителна каса, до отмяна на извънредното положение и два месеца след неговата отмяна.

Чл. 16. (1) До отмяната на извънредното положение със заповед на министъра на здравеопазването може да се забрани износ на лекарствени продукти по смисъла на Закона за лекарствени продукти в хуманната медицина от територията на Република България.

(2) Който наруши забраната по ал. 1, се наказва с глоба в размер на 10 000 лв., съответно се налага имуществена санкция в размер на 50 000 лв., а при повторно извършване на същото нарушение – с глоба в размер на 20 000 лв., съответно с имуществената санкция в размер на 100 000 лв.

(3) Нарушенията се установяват с актове, съставени от длъжностни лица, определени от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по лекарствата или на директора на съответната регионална здравна инспекция. Наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по лекарствата или от директора на съответната регионална здравна инспекция.

Чл. 17. При необходимост Министерският съвет възлага на Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“ да извърши проверка на държавния резерв на зърно, месо, млечни продукти и други трайни хранителни продукти, медицинска апаратура, лекарства, медицински консумативи и спирт и да изготви доклад и предложение до Министерския съвет с оглед преценка за осигуряване на допълнителни резерви.

Чл. 18. (1) При необходимост може да бъдат командировани, включително на територията на друга област, за временно изпълнение на дейности по държавен здравен контрол:

1. служители на районните здравноосигурителни каси в регионалните здравни инспекции;

2. държавни здравни инспектори от регионалните здравни инспекции.

(2) В случаите по ал. 1, т. 1 командироването се извършва при условията на Закона за държавния служител или на Кодекса на труда, след съгласуване с управителя на Националната здравноосигурителна каса за срок не по-дълъг от два месеца през една календарна година. В случаите по ал. 1, т. 2 командироването се извършва при условията на Закона за държавния служител след съгласуване с министъра на здравеопазването за срок не по-дълъг от два месеца през една календарна година.

Чл. 19. Министърът на здравеопазването може със заповед да разпорежда извършването на проверки на територията на една област от държавни здравни инспектори от друга област и/или от държавни здравни инспектори от Националния център по радиобиология и радиационна защита за спазване на противоепидемичните мерки и ограничения. При установени нарушения актовете за установяване се съставят от държавните здравни инспектори, участвали в проверката, а наказателните постановления се издават от директора на регионалната здравна инспекция, на чиято територия се извършва проверката.

Чл. 20. (1) За учениците в дневна, вечерна, заочна, индивидуална и комбинирана форма на обучение, както и в дуална система на обучение се организира обучение, както и подкрепа за личностно развитие от разстояние в електронна среда чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии.

(2) Учителите и педагогическите специалисти осъществяват обучението и подкрепата за личностно развитие по ал. 1 в рамките на трудовото си правоотношение, без да е необходимо сключване на споразумения по чл. 119 от Кодекса на труда, като осигуряват в дома си или избрано от тях друго помещение извън училището работно място и използват необходимото технологично оборудване. За изпълнение на задълженията си от разстояние педагогическите специалисти получават трудовото си възнаграждение, уговорено по трудовото правоотношение.

(3) Директорите на училища изпълняват задълженията си в рамките на трудовото си правоотношение, без да е необходимо сключване на споразумения по чл. 119 от Кодекса на труда, като осъществяват управление и контрол и от разстояние чрез използването на информационните и комуникационните технологии, ако са създали необходимата организация за извършване на обучението и подкрепа за личностно развитие по ал. 1. Директорите изпълняват задълженията си от разстояние, като осигуряват в дома си или избрано от тях друго помещение извън училището работно място и използват необходимото технологично оборудване.

(4) Министърът на образованието и науката може със заповед да въвежда временни правила във връзка с обучението и подкрепата за личностно развитие по ал. 1, включително и относно работното място, работното време на директорите и педагогическите специалисти, техническите средства за организиране и провеждане на обучението и подкрепата за личностно развитие.

Чл. 21. (1) До отмяната на извънредното положение управляващите органи на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове имат право да:

1. изменят едностранно договори за безвъзмездна финансова помощ съобразно необходимостта от мерки при криза по смисъла на чл. 2, т. 21 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ, L 193/1 от 30 юли 2018 г.), включително да увеличават размера на договорената безвъзмездна финансова помощ;

2. отпускат безвъзмездна финансова помощ при опростени правила, включително без публикуване на покана за набиране на предложения;

3. увеличат общия ресурс по операциите над одобрените от комитета за наблюдение по схемите, по които са допустими мерки, в условията на извънредни ситуации и при хипотезата на т. 1.

(2) При обявяване на процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ срокът по чл. 44, ал. 4 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове се намалява по преценка на ръководителя на

съответния управляващ орган. В условията за кандидатстване по съответната схема, утвърдени по реда на чл. 26, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, се определя новият срок.

(3) Сроковете при процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, определени в нормативния акт по чл. 28, ал. 1, т. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, може да се намалят по преценка на ръководителя на съответния управляващ орган. В условията за кандидатстване по съответната схема, утвърдени по реда на чл. 26, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, се определя новият срок.

(4) По всички въпроси от компетентността на комитета за наблюдение на съответната програма може да се вземе неприсъствено решение. Ръководителят на съответния управляващ орган може да намали сроковете, приложими при процедура за неприсъствено вземане на решение, определени в нормативния акт по чл. 15, ал. 2 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове. Членовете на комитета за наблюдение се уведомяват за намаляването на съответния срок с изпращане на проекта на решение и документите към него.

(5) Безвъзмездна финансова помощ се предоставя директно на кандидат, одобрен от комитета за наблюдение на съответната програма, чрез приемане на неприсъствено решение по мотивирано предложение на ръководителя на управляващия орган на програмата.

(6) При условията на ал. 5 комитетът за наблюдение на съответната програма взема неприсъствено решение, с което включва в индикативната годишна работна програма процедури, свързани с извънредно положение, и одобрява критериите, използвани за подбор на операции, необходими, за да се осигури животът или здравето на гражданите, да се защитят особено важни държавни или обществени интереси, включително такива, свързани с отбраната и сигурността.

(7) Безвъзмездната финансова помощ се предоставя директно на кандидат, който в определен от ръководителя на управляващия орган срок отговори на одобрените критерии.

(8) Разпоредбите на чл. 26, ал. 3, 5 и 8 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове не се прилагат.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. (1) В 7-дневен срок от обнародването на този закон в „Държавен вестник“ лечебните заведения, държавните институции и телекомуникационните оператори чрез определени длъжностни лица извършват извънредна проверка на техническото състояние на енергийните обекти, предназначени за снабдяване с електрическа енергия, които са тяхна собственост, включително на електрически уреди, собствени източници на резервно захранване и съоръжения за автоматично превключване на захранването, осигуряващи непрекъснатост на снабдяването с електрическа енергия.

(2) За резултатите от проверката по ал. 1 се съставя протокол.

(3) При установяване на несъответствия с нормативните изисквания лицата по ал. 1 предприемат незабавни действия за тяхното отстраняване с цел гарантиране непрекъснатостта на снабдяването с електрическа енергия.

(4) Лечебните заведения, държавните институции и телекомуникационните оператори уведомяват незабавно Министерството на енергетиката за предприетите от тях действия в резултат на извършените проверки.

§ 2. (1) За гарантиране непрекъснатост на снабдяването с електрическа енергия в условията на извънредно положение на територията на страната операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителни мрежи преустановяват всички планови ремонти, свързани с временно преустановяване на преноса на електрическа енергия, с изключение на ремонтни дейности за отстраняване на възникнали аварии, с цел възстановяване на снабдяването с електрическа енергия на потребителите.

(2) Сроковете за заплащане, определени в общите условия по чл. 98а, ал. 2 от Закона за енергетиката на дължими суми във връзка със снабдяването с електрическа енергия на битови клиенти, се удължават от 10 на 20 дни. Сроковете може да бъдат променени с мотивирана заповед на министъра на енергетиката по предложение на Националния оперативен щаб, при отчитане на финансовата стабилност на сектор „Енергетика“, с цел гарантиране на енергийната сигурност.

(3) За гарантиране на живота и здравето на хората центровете за предоставяне на информация и обслужване на клиентите на енергийните предприятия, извършващи снабдяване с електрическа и топлинна енергия и природен газ, въвеждат организация на работа при стриктно спазване на изискванията на Националния оперативен щаб.

§ 3. В Наказателния кодекс (обн., ДВ, бр. 26 от 1968 г.; попр., бр. 29 от 1968 г.; изм., бр. 92 от 1969 г., бр. 26 и 27 от 1973 г., бр. 89 от 1974 г., бр. 95 от 1975 г., бр. 3 от 1977 г., бр. 54 от 1978 г., бр. 89 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г.; попр., бр. 31 от 1982 г.; изм., бр. 44 от 1984 г., бр. 41 и 79 от 1985 г.; попр., бр. 80 от 1985 г.; изм., бр. 89 от 1986 г.; попр., бр. 90 от 1986 г.; изм., бр. 37, 91 и 99 от 1989 г., бр. 10, 31 и 81 от 1990 г., бр. 1 и 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм., бр. 105 от 1991 г., бр. 54 от 1992 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 97 от 1995 г.; изм., бр. 102 от 1995 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 62 и 85 от 1997 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1997 г. – бр. 120 от 1997 г.; изм., бр. 83, 85, 132, 133 и 153 от 1998 г., бр. 7, 51 и 81 от 1999 г., бр. 21 и 51 от 2000 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 98 от 2000 г.; изм., бр. 41 и 101 от 2001 г., бр. 45 и 92 от 2002 г., бр. 26 и 103 от 2004 г., бр. 24, 43, 76, 86 и 88 от 2005 г., бр. 59, 75 и 102 от 2006 г., бр. 38, 57, 64, 85, 89 и 94 от 2007 г., бр. 19, 67 и 102 от 2008 г., бр. 12, 23, 27, 32, 47, 80, 93 и 102 от 2009 г., бр. 26 и 32 от 2010 г., бр. 33 и 60 от 2011 г., бр. 19, 20 и 60 от 2012 г., бр. 17, 61 и 84 от 2013 г., бр. 19, 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 74, 79 и 102 от 2015 г., бр. 32 и 47 от 2016 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2016 г. – бр. 83 от 2016 г.; изм., бр. 95 от 2016 г., бр. 13, 54, 85 и 101 от 2017 г., бр. 55 от 2018 г., бр. 1, 7, 16 и 83 от 2019 г. и бр. 13 и 23 от 2020 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 225 се създава нова ал. 6:

„(6) Когато деянието по ал. 1 е извършено при обявено извънредно положение по чл. 84, т. 12 от Конституцията на Република България, наказанието е лишаване от свобода от една до три години и глоба от пет хиляди до десет хиляди лева.“

2. В чл. 326, ал. 2 думите „от петстотин до две хиляди лева“ се заменят с „от десет хиляди до петдесет хиляди лева“.

3. В чл. 355, ал. 1 думата „заразителна“ се заменя със „заразна“.

§ 4. В Кодекса на труда (обн., ДВ, бр. 26 и 27 от 1986 г.; изм., бр. 6 от 1988 г., бр. 21, 30 и 94 от 1990 г., бр. 27, 32 и 104 от 1991 г., бр. 23, 26, 88 и 100 от 1992 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 69 от 1995 г.; изм., бр. 87 от 1995 г., бр. 2, 12 и 28 от 1996 г., бр. 124 от 1997 г., бр. 22 от 1998 г.; Решение № 11 на Конституционния съд от 1998 г. – бр. 52 от 1998 г.; изм., бр. 56, 83, 108 и 133 от 1998 г., бр. 51, 67 и 110 от 1999 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 1, 105 и 120 от 2002 г., бр. 18, 86 и 95 от 2003 г., бр. 52 от 2004 г., бр. 19, 27, 46, 76, 83 и 105 от 2005 г., бр. 24, 30, 48, 57, 68, 75, 102 и 105 от 2006 г., бр. 40, 46, 59, 64 и 104 от 2007 г., бр. 43, 94, 108 и 109 от 2008 г., бр. 35, 41 и 103 от 2009 г., бр. 15, 46, 58 и 77 от 2010 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2010 г. – бр. 91 от 2010 г.; изм., бр. 100 и 101 от 2010 г., бр. 18, 33, 61 и 82 от 2011 г., бр. 7, 15, 20 и 38 от 2012 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2012 г. – бр. 49 от 2012 г.; изм., бр. 77 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 104 от 2013 г., бр. 1, 27 и 61 от 2014 г., бр. 54, 61, 79 и 98 от 2015 г., бр. 8, 57, 59, 98 и 105 от 2016 г., бр. 85, 86, 96 и 102 от 2017 г., бр. 7, 15, 30, 42, 59, 77, 91 и 92 от 2018 г., бр. 79 от 2019 г. и бр. 13 от 2020 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се чл. 120б:

„Възлагане на надомна работа и работа от разстояние при обявено извънредно положение

Чл. 120б. (1) Работодателят може при обявено извънредно положение да възлага на работника или служителя без негово съгласие да извършва временно надомна работа и/или работа от разстояние. В този случай се изменя само мястото на работа, без да се променят другите условия по трудовия договор.

(2) Промяната по ал. 1 се извършва със заповед на работодателя, в която се определят условията по чл. 107в, ал. 2 и/или чл. 107и, ал. 2.“

2. Създава се чл. 120в:

„Преустановяване на работата при обявено извънредно положение

Чл. 120в. (1) При обявено извънредно положение работодателят може със заповед да преустанови работата на предприятието, на част от предприятието или на отделни работници и служители за целия период или за част от него до отмяната на извънредното положение.

(2) Когато при обявено извънредно положение работата на предприятието или на част от него е преустановена със заповед на държавен орган, работодателят е длъжен да не допуска работниците или служителите до работните им места за периода, определен в заповедта.“

3. В чл. 138а:

а) създава се нова ал. 2:

„(2) В предприятието или в негово звено работодателят може да установи за целия период на обявено извънредно положение или за част от този период непълно работно време за работниците и служителите, които работят на пълно работно време.“;

б) досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея след думите „по ал. 1“ се добавя „и по ал. 2“;

в) досегашната ал. 3 става ал. 4.

4. Създава се чл. 173а:

„Ползване на отпуск при обявено извънредно положение

Чл. 173а. (1) Когато поради обявено извънредно положение със заповед на работодателя или със заповед на държавен орган е преустановена работата на предприятието, на част от предприятието или на отделни работници и служители, работодателят има право да предостави платения годишен отпуск на работника или служителя и без негово съгласие, включително на работник или служител, който не е придобил 8 месеца трудов стаж.

(2) Работодателят е длъжен да разрешава ползването на платен годишен отпуск или на неплатен отпуск при обявено извънредно положение по искане на:

1. бременна работничка или служителка, както и на работничка или служителка в напреднал етап на лечение ин-витро;
  2. майка или осиновителка на дете до 12-годишна възраст или на дете с увреждане независимо от възрастта му;
  3. работник или служител, който е самотен баща или осиновител на дете до 12-годишна възраст или на дете с увреждане независимо от възрастта му;
  4. работник или служител, който не е навършил 18-годишна възраст;
  5. работник или служител с трайно намалена работоспособност 50 и над 50 на сто;
  6. работник или служител с право на закрила при уволнение по чл. 333, ал. 1, т. 2 и 3.
- (3) Времето, през което се ползва отпуск по ал. 1 и 2, се признава за трудов стаж.”

5. Създава се чл. 267а:

„Трудово възнаграждение при преустановяване на работата при обявено извънредно положение

Чл. 267а. За времето на преустановяване на работата в случаите по чл. 120в работникът или служителът има право на брутното си трудово възнаграждение.”

§ 5. В Кодекса за социално осигуряване (обн., ДВ, бр. 110 от 1999 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 55 от 2000 г.; изм., бр. 64 от 2000 г., бр. 1, 35 и 41 от 2001 г., бр. 1, 10, 45, 74, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 42, 67, 95, 112 и 114 от 2003 г., бр. 12, 21, 38, 52, 53, 69, 70, 112 и 115 от 2004 г., бр. 38, 39, 76, 102, 103, 104 и 105 от 2005 г., бр. 17, 30, 34, 56, 57, 59 и 68 от 2006 г.; попр., бр. 76 от 2006 г.; изм., бр. 80, 82, 95, 102 и 105 от 2006 г., бр. 41, 52, 53, 64, 77, 97, 100, 109 и 113 от 2007 г., бр. 33, 43, 67, 69, 89, 102 и 109 от 2008 г., бр. 23, 25, 35, 41, 42, 93, 95, 99 и 103 от 2009 г., бр. 16, 19, 43, 49, 58, 59, 88, 97, 98 и 100 от 2010 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 45 от 2011 г.; изм., бр. 60, 77 и 100 от 2011 г., бр. 7, 21, 38, 40, 44, 58, 81, 89, 94 и 99 от 2012 г., бр. 15, 20, 70, 98, 104, 106, 109 и 111 от 2013 г., бр. 1, 18, 27, 35, 53 и 107 от 2014 г., бр. 12, 14, 22, 54, 61, 79, 95, 98 и 102 от 2015 г., бр. 62, 95, 98 и 105 от 2016 г., бр. 62, 92, 99 и 103 от 2017 г., бр. 7 и 15 от 2018 г.; попр., бр. 16 от 2018 г.; изм., бр. 17, 30, 46, 53, 64, 77, 88, 98, 102 и 105 от 2018 г., бр. 12, 35, 83, 94 и 99 от 2019 г. и бр. 26 от 2020 г.) се правят следните допълнения:

1. Създава се чл. 3а:

„Изпълнение на задължения при обявено извънредно положение

Чл. 3а. (1) При обявено извънредно положение по чл. 84, т. 12 от Конституцията на Република България:

1. нормативно определените срокове, предвидени за осигурените лица и пенсионерите, във връзка с прилагането на част първа, глави четвърта – осма спират да текат;

2. заявления, жалби и други документи във връзка с паричните обезщетения, помощи и пенсии се подават по електронен път по реда на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги или с персонален идентификационен код, или чрез лицензиран пощенски оператор;

3. непроизнасянето в срок на длъжностните лица по чл. 40, ал. 3, чл. 54ж, ал. 1 и чл. 98, ал. 1 по причини, дължащи се на извънредното положение, не се смята за мълчалив отказ по смисъла на чл. 58, ал. 1 от Административно-процесуалния кодекс.

(2) Документите по ал. 1, т. 2, подадени от осигурените лица и пенсионерите до 14 дни след отмяната на извънредното положение в съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт, се смятат за подадени в срок.”

2. В чл. 54а, ал. 3 накрая се добавя „подадено по електронен път с квалифициран електронен подпис или с персонален идентификационен код в Националния осигурителен институт, или на хартиен носител в съответната дирекция „Бюро по труда”.

§ 6. (1) По време на действието на този закон, но за срок не по-дълъг от три месеца, Националният осигурителен институт превежда 60 на сто от размера на осигурителния доход за месец януари 2020 г. за лица, осигурени по чл. 4, ал. 1, т. 1 от Кодекса за социално осигуряване от осигурители, отговарящи на критерии, определени с акт на Министерския съвет. Средствата се превеждат по банков път на съответния осигурител в срок до 5 работни дни въз основа на предоставена от Агенцията по заетостта писмена информация.

(2) Средствата, превеждани по реда на ал. 1, са за сметка на фонд „Безработица” на държавното обществено осигуряване.

(3) В случай че осигурителят не изплати пълния размер на трудовото възнаграждение на работниците и служителите, за които са получени средствата по ал. 1, той ги възстановява.

§ 7. Личните пенсии, свързани с трудова дейност на лицата, които имат придобит осигурителен стаж след 31 декември 2018 г., но нямат подадено заявление по чл. 102, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване през 2019 г. и/или заявление по чл. 102, ал. 1 и 3 от Кодекса за социално осигуряване в периода от 1 януари 2020 г. до 13 март 2020 г., се преизчисляват служебно, считано от 1 април 2020 г., с придобития от тях осигурителен стаж, положен след пенсионирането или след последното преизчисляване на пенсията.

§ 8. (1) През 2020 г. сроковете по чл. 123, ал. 1, т. 5, чл. 123е, ал. 5, чл. 190, ал. 1 и 2 и чл. 252, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване се удължават до 30 септември 2020 г.

(2) По време на действието на този закон сроковете по чл. 123а, ал. 8 от Кодекса за социално осигуряване спират да текат.

§ 9. В Закона за хората с увреждания (обн., ДВ, бр. 105 от 2018 г.; изм., бр. 24 и 101 от 2019 г.) в чл. 22 се създава ал. 5:

„(5) При обявено извънредно положение по чл. 84, т. 12 от Конституцията на Република България при заявена, но не навременно установена потребност на човека с увреждане, лицето има право на вида подкрепа от датата на подаване на документите по чл. 21, ал. 3, въз основа на заключенията от изготвената индивидуална оценка на потребностите по чл. 20.”

§ 10. (1) Срокът на валидност на документите за пребиваване на чужденци, издавани съгласно чл. 59, ал. 2, т. 1а, 2, 2а, 3, 4, 5 и 6 от Закона за българските лични документи, както и на документите по чл. 59, ал. 3 от същия закон, издавани на членовете на семейства на граждани на Европейския съюз, на членовете на семейства на гражданите на държави – страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, на гражданите на Конфедерация Швейцария, които не са граждани на Европейския съюз, Европейското икономическо пространство и Конфедерация Швейцария, които по силата на сключени международни договори с Европейския съюз имат право на свободно придвижване, и на документите, издавани съгласно чл. 59, ал. 4 от същия закон на гражданите на Европейския съюз, на гражданите на държави – страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, на гражданите на Конфедерация Швейцария, които по силата на сключени международни договори с Европейския съюз имат право на свободно придвижване, който изтича в периода от 13 март 2020 г. до 31 октомври 2020 г., се удължава с 6 месеца. За срока на удължаване документите се смятат за валидни документи за пребиваване само на територията на Република България и удостоверяват само правото на пребиваване. По искане на лицето нов документ за пребиваване може да бъде издаден и преди изтичането на удължения 6-месечен срок.

(2) Срокът на валидност на личните карти, който изтича в периода от 13 март 2020 г. до 31 октомври 2020 г., се удължава с 6 месеца. За срока на удължаването личната карта е валиден идентификационен документ за самоличност само на територията на Република България. По искане на лицето нова лична карта може да се издаде и преди изтичането на удължения 6-месечен срок.

(3) Срокът на валидност на свидетелствата за управление на моторно превозно средство, който изтича в периода от 13 март 2020 г. до 31 октомври 2020 г., се удължава с 6 месеца. За срока на удължаването свидетелството за управление на моторно превозно средство е валиден индивидуален удостоверителен документ за правоспособност за управление на моторно превозно средство само на територията на Република България. По искане на лицето ново свидетелство за управление на моторно превозно средство може да се издаде и преди изтичането на удължения 6-месечен срок.

§ 11. В Закона за чужденците в Република България (обн., ДВ, бр. 153 от 1998 г.; изм., бр. 70 от 1999 г., бр. 42 и 112 от 2001 г., бр. 45 и 54 от 2002 г., бр. 37 и 103 от 2003 г., бр. 37 и 70 от 2004 г., бр. 11, 63 и 88 от 2005 г., бр. 30 и 82 от 2006 г., бр. 11, 29, 52, 63 и 109 от 2007 г., бр. 13, 26, 28 и 69 от 2008 г., бр. 12, 32, 36, 74, 82, 93 и 103 от 2009 г., бр. 73 от 2010 г., бр. 9 и 43 от 2011 г., бр. 21 и 44 от 2012 г., бр. 16, 23, 52, 68, 70 и 108 от 2013 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 14, 79 и 80 от 2015 г., бр. 15, 33, 97, 101 и 103 от 2016 г., бр. 97 от 2017 г., бр. 14, 24, 56 и 77 от 2018 г., бр. 1, 24, 34, 58 и 101 от 2019 г. и бр. 17 от 2020 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 24 се създава ал. 13:

„(13) Чужденец с разрешено продължително пребиваване в Република България, на който срокът за пребиваване изтича в срока на обявено извънредно положение, може да подаде заявление за продължаване на пребиваването в 14-дневен срок след отмяната на